

Kwalifikacja cząstkowa na poziomie drugim Polskiej Ramy Kwalifikacji i europejskich ram kwalifikacji

Stosowanie przepisów i zasad bezpieczeństwa pracy podczas wykonywania czynności w narażeniu na czynniki niebezpieczne, szkodliwe lub uciążliwe na placu budowy, niezwiązanych z koordynacją

Status: włączona

Rodzaj: cząstkowa

Kategoria: wolnorynkowe

Data włączenia do ZSK: 2024-08-21

Dokument potwierdzający nadanie kwalifikacji: Certyfikat kwalifikacji wolnorynkowej

Krótką charakterystyka kwalifikacji

Kwalifikacja skierowana jest do osób, które wykonują zadania na terenie budowy w warunkach szczególnie niebezpiecznych. Osoby ją posiadające są gotowe do wykonywania pracy na budowie zgodnie z regulaminami i zasadami bezpiecznej pracy. Mają świadomość zagrożeń na budowie i w odpowiednim zakresie na nie reagują. Są przygotowane do bezpiecznego funkcjonowania na placu budowy. Posiadanie kwalifikacji stanie się ważnym atutem osób ubiegających się o pracę na budowie, rozpoznawalnym i uznawanym przez kluczowych generalnych wykonawców inwestycji budowlanych.

Informacje o kwalifikacji

Grupy osób, które mogą być zainteresowane uzyskaniem kwalifikacji

Kwalifikacja skierowana jest do każdego pracownika realizującego zadania zawodowe na terenie budowy.

W razie potrzeby warunki, jakie musi spełniać osoba przystępująca do walidacji

Udokumentowane minimum 3 miesiące pracy na budowie w okresie nie wcześniejszym niż rok przed przystąpieniem do walidacji.

Wymagane kwalifikacje poprzedzające

Opis

Brak innych, poza pozytywnym wynikiem walidacji, warunków uzyskania kwalifikacji wolnorynkowej.

Typowe możliwości wykorzystania kwalifikacji

Osoba posiadająca kwalifikację może realizować działania zawodowe na budowie w warunkach niebezpiecznych. Kwalifikacja kierowana jest do wszystkich osób, którym zależy na bezpieczeństwie. Posiadanie kwalifikacji stanie się ważnym atutem osób ubiegających się o pracę na budowie w tym cudzoziemców, rozpoznawalnym i uznawanym przez kluczowych generalnych wykonawców inwestycji budowlanych.

Okres ważności dokumentu potwierdzającego nadanie kwalifikacji i warunki przedłużenia jego ważności

Certyfikat jest ważny 3 lata. W przypadku utraty ważności certyfikatu możliwe jest ponowne jego uzyskanie pod warunkiem ponownego przystąpienia do procesu walidacji.

Uprawnienia związane z posiadaniem kwalifikacji

brak

Zapotrzebowanie na kwalifikację

W 2018 r. odnotowano największy od 20 lat wzrost deficytu wykwalifikowanych pracowników w budownictwie. Według danych GUS w 2018 r. jest to 50%, podczas gdy w 2013 r. poziom deficytu wynosił 12%. W rezultacie pracę na budowie podejmują pracownicy z innych branż z Polski i zagranicy, głównie Ukrainy i Białorusi. Praca na budowie z uwagi na zmienność zagrożeń w ciągu trwania zmiany roboczej wymaga przygotowania w zakresie samodzielnej identyfikacji przez pracownika ryzyk związanych z realizacją wyznaczonych zadań i reagowania na zagrożenia. Obecnie na budowach w Polsce widać wzrost liczby wypadków śmiertelnych (statystyka PIP) z udziałem niewykwalifikowanych pracowników. Prewencja wypadkowa jest jednym z głównych działań oczekiwanych od pracodawców, usankcjonowanych przez państwo polskie. Oczekiwanie zmniejszenia liczby wypadków przy pracy ma uzasadnienie społeczne oraz ekonomiczne. Mimo zaangażowania Państwowej Inspekcji Pracy, pracodawców oraz organizacji pracowniczych wypadki stanowią istotny problem nie tylko w

budownictwie ale i w pozostałych branżach gospodarki. W oparciu o dane opracowane przez Główny Urząd Statystyczny jednoznacznie można stwierdzić, że najczęściej występującą przyczyną wypadków jest nieprawidłowe zachowanie się pracownika. W 2016 roku było to 60,1 % przyczyn wypadków, w 2017 - 60,5% a w pierwszej połowie 2018 roku 61,5%. Mając na uwadze powyższe dane, podjęcie działań w obszarze dotyczącym zachowania pracowników może przynieść korzystną i trwałą zmianę polegającą na redukcji zdarzeń wypadkowych. U podstaw pożądanej zmiany leży budowa kultury bezpieczeństwa pracy, w tym kształtowanie odpowiednich nawyków. Przez wprowadzenie przejrzystości określonych wymagań, wskazanie niezbędnej wiedzy oraz umiejętności, a także określenie metod ich weryfikacji, powstanie mechanizm kształcenia pracowników posiadających kwalifikacje do wykonania pracy w sposób bezpieczny. Prognozy dla rynku budowlanego związane z krajowymi programami rozbudowy infrastruktury drogowej i kolejowej, oraz program Mieszkanie Plus wygenerują kolejne wzrosty zapotrzebowania na pracowników przygotowanych do pracy w warunkach niebezpiecznych, takich jak praca na wysokości, praca pod czynnym ruchem, praca w pobliżu sprzętu ciężkiego, praca z preparatami chemicznymi. Wprowadzenie przedmiotowej kwalifikacji jest odpowiedzią na te potrzeby. Działanie zostało skonsultowane ze związkami pracodawców branży budowlanej i związkami zawodowymi. Przedstawiciele wszystkich w/w organizacji potwierdzają konieczność podjęcia działań w tym zakresie.

Odniesienie do kwalifikacji o zbliżonym charakterze oraz wskazanie kwalifikacji ujętych w ZRK zawierających wspólne zestawy efektów uczenia się

brak

Wymagania dotyczące walidacji i podmiotów przeprowadzających walidację

1. Etap walidacji 1.1. Metody Do weryfikacji efektów uczenia się stosuje się test teoretyczny obejmujący wszystkie zestawy efektów uczenia się. 1.2. Zasoby kadrowe Komisja przygotowująca test teoretyczny Komisja przygotowująca test teoretyczny składa się z minimum 3 osób. Członkowie komisji przygotowującej test teoretyczny muszą posiadać łącznie: – udokumentowane, minimum 3-letnie doświadczenie w przygotowaniu egzaminów, – udokumentowane, minimum 5-letnie doświadczenie w zarządzaniu bezpieczeństwem w budownictwie na stanowisku głównego specjalisty bhp lub kierownika budowy. Komisja walidacyjna Komisja walidacyjna składa się z minimum 2 osób. Zadaniem komisji walidacyjnej jest weryfikacja efektów uczenia się oraz wydanie decyzji kończącej walidację. Członkiem komisji walidacyjnej może być osoba, która posiada: – uprawnienia budowlane do samodzielnego kierowania robotami albo – kwalifikację specjalisty w zakresie bhp (zgodnie z obowiązującym prawem służby bezpieczeństwa i higieny pracy) oraz udokumentowane, minimum 5-letnie doświadczenie w budownictwie jako specjalista w zakresie bhp. 1.3. Sposób organizacji walidacji oraz warunki organizacyjne i materialne Test teoretyczny może być przeprowadzony w formie stacjonarnej lub zdalnej. Instytucja certyfikująca zapewnia materiały do przeprowadzenia walidacji.

Informacje dodatkowe

Podstawa prawna włączenia kwalifikacji do ZSK

Na podstawie Obwieszczenia MINISTRA ROZWOJU I TECHNOLOGII z dnia 2024-08-14 r. w sprawie

włączenia kwalifikacji wolnorynkowej >Stosowanie przepisów i zasad bezpieczeństwa pracy podczas wykonywania czynności w narażeniu na czynniki niebezpieczne, szkodliwe lub uciążliwe na placu budowy, niezwiązanych z koordynacją< do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (Monitor Polski z dnia 2024-08-21 r., poz. 789)

Termin dokonywania przeglądu kwalifikacji

Nie rzadziej niż raz na 10 lat

Termin następnego przeglądu kwalifikacji

2034-08-21

Kod dziedziny kształcenia

582 - Budownictwo i budownictwo lądowe

Kod PKD (wg klasyfikacji 2007)

74.9 - Pozostała działalność profesjonalna, naukowa i techniczna, gdzie indziej niesklasyfikowana

Kod kwalifikacji (od 2020 roku)

14124

Streszczenie opinii uzyskanych podczas konsultacji projektu kwalifikacji

Wszystkie opinie, które otrzymano w toku konsultacji środowiskowych, wyrażały aprobatę co do włączenia przedmiotowej kwalifikacji rynkowej do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Mimo dużej liczby podmiotów (35), którym przekazano wnioski do konsultacji, uzyskano jedynie 4 opinie. Były to jednak stanowiska dużych, sektorowych organizacji lub producentów w branży chemicznej, takich jak Centralny Instytut Ochrony Pracy - Państwowy Instytut Badawczy, Główny Inspektor Pracy, Federacja Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT oraz Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego. Mimo pozytywnej opinii co do społeczno-gospodarczej potrzeby włączenia kwalifikacji rynkowej do ZSK, podmioty, które wzięły udział w konsultacjach środowiskowych, w dużej mierze zanegowały kompletność proponowanego przez Wnioskodawcę opisu efektów uczenia się wskazując na nieprawidłowo użytą terminologię oraz zakres wymaganej wiedzy i umiejętności, stosownie do obowiązujących w tym zakresie przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy. Zdaniem opiniodawców, efekty uczenia się ujęte we wniosku nie są wystarczającą podstawą do podejmowania wskazanych zadań. Najbardziej rozbudowana argumentacja w tym zakresie przedstawił Centralny Instytut Ochrony Pracy - Państwowy Instytut Badawczy. Wskazany podmiot podkreślił, że wątpliwe może być uznawanie niniejszej kwalifikacji rynkowej przez pracodawcę skoro musi on i tak odpowiednio przeszkolić pracowników pod konkretny plac budowy (szkolenia wprowadzające na plac budowy, codzienne krótkie szkolenia przed rozpoczęciem danej pracy na placu budowy zwłaszcza pracy szczególnie niebezpiecznej). Ponadto podkreślono, że posiadanie kwalifikacji może być niewłaściwie interpretowane jako zwolnienie z obowiązku szkolenia pracowników oraz wskazano brak wskazania różnicy jakościowej powstającej jako efekt uczenia się w odniesieniu do przepisów bhp obowiązujących przy pracach szczególnie niebezpiecznych w budownictwie, które pracownik powinien znać i przestrzegać (choćby na podstawie szkolenia wstępnego i okresowego). Obie specjalistki oceniające wniosek stwierdziły, iż za włączeniem przedmiotowej kwalifikacji rynkowej do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji przemawiają przesłanki społeczne i

gospodarcze. Jako argumenty przemawiające za powyższą rekomendacją wymieniano m.in. następujące okoliczności: - poziom bezpieczeństwa pracowników na budowie jest ciągle niedostateczny, a gros wypadków dotyczy pracowników nieznających standardów pracy na budowie i podstawowych zasad bezpieczeństwa; - włączenie przedmiotowej kwalifikacji rynkowej do ZSK ma szansę na zwiększenie świadomości pracowników o zasadach bezpiecznej pracy na placu budowy oraz wpłynąć pozytywnie na zmniejszenie wypadkowości oraz eliminowanie zdarzeń potencjalnie wypadkowych na placu budowy; - z uwagi na niewysoki koszt uzyskania kwalifikacji zainteresowanie jej potwierdzeniem powinno być zauważalne; - w rezultacie niedoborów pracowników specjalności budowlanych często zatrudniane są osoby posiadające niższe kwalifikacje lub osoby niewykwalifikowane, co rodzi obawy o brak znajomości zasad bezpiecznej pracy na budowie; - dla imigrantów, którzy już pracują na budowach i planują pozostać w Polsce na dłużej, kwalifikacja taka da możliwość wzbogacenia swoich umiejętności i wykorzystania jako atutu.

Efekty uczenia się

Syntetyczna charakterystyka efektów uczenia się

Osoba posiadająca kwalifikację potrafi bezpiecznie funkcjonować na terenie budowy. Jest teoretycznie przygotowana do pracy na budowie w zakresie znajomości zagrożeń dla zdrowia i życia występujących na budowie, na stanowiskach pracy i przy wykonywanych pracach, w tym szczególnie niebezpiecznych, oraz znajomości zasad postępowania w przypadku awarii i innych sytuacji zagrażających zdrowiu i życiu pracowników, a także zasad postępowania w razie wypadku. Posiada również wiedzę o działaniach ochronnych i zapobiegawczych podejmowanych w celu wyeliminowania lub ograniczenia zagrożeń, np. w zakresie zastosowania środków ochrony zbiorowej oraz środków ochrony indywidualnej na budowie. Jest poinformowana o obowiązku stosowania się do instrukcji i regulacji wewnętrznych obowiązujących na budowie. Potrafi kontrolować własne działania, wykonywać pracę w sposób zgodny z przepisami i zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy oraz stosować się do wydawanych w tym zakresie poleceń i wskazówek przełożonych.

Zestawy efektów uczenia się

1) Stosowanie przepisów oraz zasad bezpieczeństwa i higieny pracy

Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia

1. Charakteryzuje zagrożenia na budowie

Kryteria weryfikacji:

- a. wymienia zagrożenia wynikające z pracy na wysokości,
- b. wymienia zagrożenia wynikające z pracy w wykopach,
- c. wymienia zagrożenia wynikające z używania instalacji elektrycznej,
- d. wymienia zagrożenia wynikające z używania elektronarzędzi z wirującymi elementami,
- e. wymienia zagrożenia wynikające z używania narzędzi pneumatycznych,
- f. wymienia zagrożenia wynikające z pracy w sąsiedztwie maszyn poruszających się na budowie,
- g. wymienia zagrożenia wynikające z transportowania materiałów na budowie,
- h. wymienia miejsca o ograniczonym dostępie,
- i. wymienia zagrożenia wynikające ze stosowania substancji i materiałów niebezpiecznych,
- j. wymienia wpływ czynników szkodliwych dla zdrowia, np. hałasu, pyłów, wibracji

2. Stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej na budowie

Kryteria weryfikacji:

- a. identyfikuje funkcje ochronne poszczególnych środków ochrony indywidualnej,
- b. wymienia środki ochrony zbiorowej adekwatne do wykonywanych prac,
- c. dobiera elementy ochrony indywidualnej do zleconego zadania

3. Reaguje na wypadki i awarie

Kryteria weryfikacji:

- a. wymienia w kolejności podejmowane czynności po zauważeniu wypadku lub awarii,
- b. identyfikuje zagrożenia w miejscu wypadku lub awarii,
- c. wymienia czynności związane z zabezpieczeniem miejsca wypadku lub awarii,
- d. formułuje i przekazuje komunikat o wypadku lub awarii

4. Ocenia zagrożenia wynikające ze stanu zdrowia

Kryteria weryfikacji:

- a. identyfikuje związek pomiędzy stanem psychofizycznym a możliwością wykonywania zadań w sposób bezpieczny,
- b. wymienia sytuacje, w których może odstąpić od wykonywania zadań

2) Bezpieczne korzystanie z placu budowy

Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia

1. Posługuje się znakami, sygnałami i barwami bezpieczeństwa

Kryteria weryfikacji:

- a. przyporządkowuje znaki bezpieczeństwa do komunikatów,
- b. identyfikuje barwy bezpieczeństwa na budowie,
- c. przyporządkowuje sygnały dźwiękowe do zdarzeń,
- d. identyfikuje sygnały ręczne

2. Omawia organizację pracy na budowie

Kryteria weryfikacji:

- a. identyfikuje role w obszarze bezpieczeństwa w zależności od stanowisk na budowie,
- b. wymienia zasady bezpiecznego poruszania się na budowie,
- c. sprawdza wyposażenie stanowiska pracy w odniesieniu do obowiązujących przepisów prawa oraz zasad bezpieczeństwa,
- d. wymienia elementy zagospodarowania placu budowy,
- e. omawia zasady ewakuacji własnej,
- f. omawia zasady transportu bliskiego (załadunku, prowadzenia ładunku, rozładunku)

3. Charakteryzuje etapy bezpiecznego wykonywania robót szczególnie niebezpiecznych

Kryteria weryfikacji:

- a. wymienia rodzaje robót szczególnie niebezpiecznych,
- b. wymienia rodzaje informacji, które otrzymuje od przełożonych, dotyczących bezpieczeństwa na poszczególnych etapach pracy (np. planowanie, praca, reagowanie, sprawdzenie lub zabezpieczenie po skończonej pracy),
- c. omawia wpływ swojej pracy na siebie, otoczenie lub środowisko naturalne

Instytucje certyfikujące i podmioty powiązane z kwalifikacją

Kwalifikacja nie posiada jeszcze żadnej Instytucji certyfikującej

Wnioskodawca:

UNIBEP S.A.

Minister właściwy dla kwalifikacji:

Minister Rozwoju i Technologii